

labor market

employment market

job market

certificate of secondary education - świadectwo dojrzałości

Candidates – kandydaci

Interview – rozmowa kwalifikacyjna

Requirements – wymagania

boss – szef

company – firma

cover letter – list motywacyjny

development – rozwój

employee – pracownik

employer – pracodawca

to lay off – zwalniać pracowników

night shift – nocna zmiana

office – biuro

promotion – awans

redundant – bezrobotny, zwolniony z pracy

remuneration – wynagrodzenie

resume – życiorys

to retire – odejść na emeryturę

salary – pensja miesięczna

self-employed – samozatrudniony

to take somebody on – zatrudnić kogoś

vacancy – wolna posada

wage – płaca tygodniowa, dniówka

workplace – stanowisko pracy

What do you do? (Czym się zajmujesz?)

What do you do for a living? (Czym się zajmujesz?)

Who do you work for? (Gdzie pracujesz?)

Odpowiadając, powiemy:

I am a... (Jestem...) (I am a teacher.)

I work as a... (Pracuję jako...) (I work as a journalist.)

I work in... (Pracuję w branży...) (I work in IT.)

I work at ... (Pracuję w ...) (I work at a XYZ company.)

I work for... (Pracuję dla...) (I work for a foreign company.)

Nasz status zatrudnienia może być jednak różny:

I have a full-time job. (Mam pracę na pełen etat.)

I have a part-time job. (Mam pracę na pół etatu.)

I am a freelancer. (Pracuję na własny rachunek.)

I am retired. (Jestem na emeryturze.)

To apply for a job – ubiegać się o pracę

To enclose a CV/resume/cover letter – załączyć CV/resume/list motywacyjny

To fill in a form – wypełnić formularz

To find a job – znaleźć pracę

To look for a job – szukać pracy

1. Zawody damskie i męskie

office worker - pracownik umysłowy

white-collar - pracownik umysłowy

physical worker - pracownik fizyczny

blue-collar - pracownik przemysłowy, fizyczny

architect - architekt

artist - artysta

musician - muzyk

teacher - nauczyciel

gardener - ogrodnik

bartender - barman

biologist - biolog

chemist - chemik

economist - ekonomista

waiter - kelner

driver - kierowca

taxi driver - taksówkarz

engineer - inżynier

railway employee - kolejarz

conservator - konserwator

dressmaker - krawiec / krawcowa

chef - kucharz / kucharka

doctor - doktor

medic - lekarz

tour guide - przewodnik

interior designer - dekorator wnętrz

farm worker / farmer - rolnik

lifeguard - ratownik

hotel receptionist - recepcjonistka/a

hardware / software engineer - informatyk

skiing instructor - instruktor narciarstwa

diving instructor - instruktor nurkowania

swimming instructor - instruktor pływania

tennis instructor - instruktor tenisa

windsurfing instructor - instruktor windsurfingu

fitness instructor - instruktor sprawności fizycznej

cashier - kasjer

cook - kucharz

surgeon - chirurg

vet - weterynarz

lawyer - prawnik

judge - sędzia / sędzina
accountant - księgowy/a
software developer - programista
real estate agent - handlarz nieruchomościami
journalist - dziennikarz
librarian - pracownik biblioteki

2. Zawody typowo damskie

manicurist - manikjrzystka
masseur - masażystka
kosmetyczka - beautician
hairdresser - fryzjer żeński
nurse - pielęgniarka
nun - siostra zakonna
baby sitter - opiekunka do dzieci
au pair - niania
nursery school teacher - przedszkolanka
secretary sekretarka
policewoman - policjantka
businesswoman - kobieta biznesu
flight attendant - stewardesa

3. Zawody typowo męskie

craftsman - rzemieślnik
repairer - serwisant
household appliances repairer - serwisant sprzętu gospodarstwa domowego
radio / TV repairer - serwisant sprzętu radiowego / telewizyjnego
construction equipment operator - operator sprzętu budowlanego
car mechanic - mechanik samochodowy
decorator - malarz wnętrz
varnisher - lakiernik
floorer - posadzkarz
bricklayer - murarz
tinman - blacharz (samochodowy)
paver - brukarz
wood-worker - cieśla
carpenter - stolarz
barber - fryzjer męski
shoemaker - szewc
glazier - szklarz
locksmith - ślusarz
upholsterer - tapicer
technician - technik
turner - tokarz
plasterer - tynkarz
roofer - dekarz
tiler - kafelkarz
welder - spawacz
gas welder - spawacz gazowy
electricity welder - spawacz gazowy

diver - nurek
fitter - monter instalacji
central heating system fitter - monter instalacji centralnego ogrzewania
gas fitter - monter instalacji ogrzewania gazowego
plumbing system fitter - monter instalacji wodnokanalizacyjnych
TV aerial fitter - monter instalacji telewizyjnych
satellite receiver fitter - monter instalacji anten satelitarnych
martial arts instructor - instruktor sztuk walki
bodybuilding instructor - instruktor kulturystyki
discjockey (DJ) - didżej
electronic engineer - elektryk
miner - górnik
plumber - hydraulik
tailor - krawiec
steersman - sternik
woodman - leśnik
male nurse - pielęgniarz
priest - ksiądz
conductor - dyrygent
firefighter - strażak
policeman - policjant
businessman - mężczyzna biznesu
undertaker - przedsiębiorca pogrzebowy

Cechy danej pracy

1. Pozytywne

well-paid - dobrze płatna
interesting - interesująca
motivating - motywująca
unskilled - nie wymagająca kwalifikacji
flexi-time - wykonywana w ruchomym wymiarze godzin
steady - stała
relaxing - luźna

2. Negatywne

stressful - stresująca
badly-paid - słabo płatna
dull / boring - nudna
stiff boring - śmiertelnie nudna
dead end job - bez perspektyw
undemanding - niewymagająca

3. Neutralne

temporary - tymczasowa / przejściowa / na stażu
full-time - praca na pełnym etacie
part-time - wykonywana w niepełnym wymiarze godzin
nine-to-five - w wymiarze ośmiu godzin dziennie (biurowa)
skilled - wymagająca kwalifikacji
seasonal - sezonowa
varied - zróżnicowana

repetitive - o tym samym schemacie
demanding - wymagająca
freelance - na zlecenia
odd - dorywcza
piece-work - na akord (czyli ilość)
time-work - praca na dniówkę
shift - na zmiany

Inne słownictwo związane z pracą

1. Pozytywne

work - praca (np. jedno zadanie, zajęcie)
job - praca (lecz na określonym stanowisku)
labour - praca (w sensie trudu)
boss - szef
superior - przełożony
employer - pracodawca
worker / employee - pracownik
inspector - inspektor
management - kierownictwo
labour - pracownicy
staff - personel
apprentice - praktykant
earning - zarobek
wages - 'tygodniówki' (wyплаты tygodniowe)
salary - pensja
pay - zapłata
perks - dodatkowe darmowe profity (firmowy samochód, telefon)
job application - podanie o pracę
CV - życiorys
interview - przesłuchanie
rise / raise - podwyżka
promotion - awans
vacation / holiday - urlop
vacancy - wakat (puste miejsce)
expert - ekspert
basic skills - podstawowe kwalifikacje
employed - zatrudniony
career - kariera
occupation / profession - zawód
canteen - stołówka
lunch break - przerwa na lunch
trade union - związek zawodowy
unemployment benefit - zasiłek dla bezrobotnych
dole - także zasiłek
night shift - nocna zmiana
retirement - przejście na emeryturę
early retirement - przejście na wcześniejszą emeryturę

2. **Negatywne**
rookie - 'żółtodziób'
trainee - nowicjusz
sick leave - zwolnienie lekarskie
strike - strajk
unemployed - bezrobotny
unemployment - bezrobocie
resignation - rezygnacja
by-product - produkt uboczny

Zwroty związane z pracą

1. **Pozytywne**
to possess the required qualifications - posiadać wymagane kwalifikacje
to acquire the necessary skills - osiąść wymagane umiejętności
to be a good employee - być dobrym pracownikiem
to be self-employed - być szefem samym dla siebie
to earn a lot - wiele zarabiać
to have freelance job - wykonywać pracę na zlecenia
to work flexible hours - pracować w luźnym wymiarze godzin
to work fixed hours - pracować w określonym wymiarze godzin
to be appointed President - zostać mianowanym na prezesa
to be good with computers - umieć obsługiwać komputery
to get a raise / rise - dostać podwyżkę
to receive perks - otrzymywać dodatkowe darmowe profity (jak np. transport)
to apply for a job - ubiegać się o pracę
to be on maternity leave - być na urlopie macierzyńskim
to go on sick leave - pójść na zwolnienie chorobowe
to take a day off - wziąć jeden dzień wolnego
to go on vacation - pójść na urlop
to get promoted - dostać awans
to be invited for interview - otrzymać zaproszenie na przesłuchanie
to quit a job - zwolnić się z pracy
to apply for a particular post - ubiegać się o określone stanowisko
to fill in application form - wypełniać formularz podania o pracę
to manage a company - zarządzać firmą
to be a ... by trade - być z zawodu ...
to earn a living - zarabiać na życie
2. **Negatywne**
to have a demanding boss / superior - mieć wymagającego szefa / przełożonego
to be poorly paid - otrzymywać słabą wypłatę
to be taken advantage of - być wykorzystywanym
to work in lousy working conditions - pracować w nędznych warunkach
to be made redundant - być zwolnionym
to get sacked - wylecieć z pracy
to be fired - wylecieć z pracy
to be dismissed - zostać zwolnionym
to have no education - nie mieć wykształcenia
to have little experience - posiadać niewielkie wykształcenie
to do shift work - wykonywać pracę na zmiany

to work as a temp - pracować na stażu
to be a manual worker - być pracownikiem fizycznym
to be a rookie - być 'żółtodziobem'
to be a workaholic - być pracochoikiem
to work overtime - robić nadgodziny
to work long hours - pracować długie godziny
to pay income tax - odprowadzać podatek dochodowy
to go on strike - strajkować
to be unemployed / jobless - być bezrobotnym
to talk shop - (idiom) rozmawiać na tematy zawodowe

autumn/ spring / summer term - semestr /otem, spryń, samer term/
attendance - obecność /eTendens/
subject - przedmiot szkolny (np.Maths) /sabdžekt/
compulsory subject - przedmiot obowiązkowy /kemPalseri sabdžekt/
voluntary subject - przedmiot nadobowiązkowy /wolenteri sabdžekt/
a written exam - egzamin pisemny /rytn ygZem/
an oral exam - egzamin ustny /oral ygZem/
scholarship- stypendium /skulerszyp/
tuition - czesne /tuYszen/
a graduate - absolwent /gradžuyt/
vocabulary - słownictwo /weKebjuleri/
spelling - pisownia /speliń/
pronunciation - wymowa /pronansiJejszyn/
essay - wypracowanie /esej/